

Мерзлікіна М. О.

здобувач вищої освіти факультету менеджменту

Науковий керівник: **Полторак А. С.**

д-р екон. наук, професор,

завідувач кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування,

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА АНТИКОРУПЦІЙНА КУЛЬТУРА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Сучасна система публічного управління в Україні акцентує увагу на прозорості та відповідальності державних службовців. Курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію сприяє реформуванню етичних принципів, посилюючи інклюзивність, соціальну орієнтованість та нетерпимість до корупції. Поєднання етичних стандартів та антикорупційної культури формує основу ціннісно-орієнтованого державного управління.

Довгий час в Україні питання професійної етики залишалося другорядним серед інших аспектів реформування державної служби і лише в останні роки акцент значно зміщується, займаючи лідерські позиції серед ключових для обговорення. Сучасна професійна етика вже не фіксує спонтанно сформовані моральні норми, а є системою усталених установок, повноцінною сукупністю моральних норм, які безпосередньо визначають причетність особи до виконання обов'язку перед професією [1, с. 139].

Державний службовець, який керується високими етичними стандартами, здатний формувати культуру доброчесності в організації, запобігати корупційним практикам та підвищувати рівень довіри громадян до органів влади. Сама по собі антикорупційна культура є системою соціально-психологічних, а також економічних і правових відносин, які виникають в процесі реалізації державних функцій між державними службовцями й іншими громадянами [2, с. 26]. Зі свого боку хочемо зазначити, що з огляду саме на роль публічних службовців як безпосередніх представників інтересів держави їхня поведінка в процесі виконання робочих повноважень безпосередньо й першочергово впливає на формування суспільної довіри та легітимність державних інститутів.

Вплив етики на антикорупційну культуру визначається чинниками: дотримання моральних норм у діяльності; особиста відповідальність за рішення; внутрішня мотивація до доброчесності; застосування етичних кодексів та стандартів; механізми контролю за етикою, що забезпечують прозорість.

Сучасний стан в Україні має суперечності. За Н. Глуценко [3, с. 351], проблеми включають: нестабільність влади, недоліки реформ, слабкі демократичні традиції, обмежений потенціал громадянського суспільства, прогалини в антикорупційному законодавстві та економічні перспективи. Це призводить до низької соціальної відповідальності, формалізму в роботі та толерантності до корупції.

Напрямами покращення є: впровадження навчальних програм, тренінгів з етики та антикорупції для формування ціннісних орієнтирів; систематизація кодексів етики, стандартів та інструкцій для чітких критеріїв поведінки; посилення ролі громадськості, ЗМІ у контролі; інтеграція етичних норм у діяльність через аудити та перевірки. Це сформує стійку культуру доброчесності, підвищить довіру та ефективність управління.

Отже, професійна етика безпосередньо впливає на антикорупційну культуру. Ключовими чинниками є дотримання норм, відповідальність, мотивація, кодекси та контроль, а напрямами удосконалення: інтеграція норм, навчання, стандартизація, залучення суспільства.

Список використаних джерел:

1. Штиршов О.М., Коссе А.Є. Етика як інструмент професійного розвитку публічного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 1. С. 137–143.
2. Пархоменко-Куцевіл О.І. Антикорупційна культура як основа формування ефективних механізмів запобігання корупції. *Theory and Practice of Public Administration*. 2019. № 65. С. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.34213/tp.19.02.03>
3. Глуценко Н. Антикорупційна політика України: виклики та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. № 88. С. 349–354. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.2.47>.